

Varför är en bra utemiljö viktig för barn och unga?

Barn och unga tar plats. De behöver utrymme att pröva sina kroppar, sitt mod och sina sociala förmågor. Barn och unga söker sig till utemiljöer som erbjuder fysiska utmaningar och kompis-kontakter, som väcker deras engagemang och nyfikenhet.

Bra utemiljöer stimulerar till fysisk aktivitet. Barn och unga behöver minst 60 minuter av måttlig fysisk aktivitet per dag. Där barnen har tillgång till en rejäl utemiljö i direkt anslutning till skola och förskola har den visat sig kunna ge en tredjedel av deras dagliga behov av fysiska aktivitet.

Fysisk aktivitet har hälsofrämjande effekterna som ökad kondition, ökad muskelstyrka, stärkt immunförsvar, bättre hjärt- kärlhälsa och mentalt välbefinnande.

Lek har en stor och viktig betydelse för barns utveckling under hela upp- växten och skapar goda förutsättningar för att öka självkänsla och själv- kännedom samt för sociala färdigheter.

Utomhuslek på rymliga och gröna gårdar ger bättre nattsömn, välbefin- nande, viktkontroll och koncentrationsförmåga hos barnen.

Utemiljön kan ge barn och unga ett värdefullt frirum där de själva får styra och ställa. Det är viktigt att bli sedd och respekterad, att tillåtas sätta avtryck och att känna mening i tillvaron.

Läs mer i boken "Gör plats för barn och unga!" som du kan beställa eller ladda ner på www.boverket.se

Gör plats för barn och unga!

En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö

Den fysiska omgivningen har stor betydelse för barns och ungas hälsa, utveckling och lärande. Skolans och förskolans utemiljö är en central del av vardagen för de flesta barn.

Tätare städer, ökande trafik och stressig vardag för många vuxna har resulterat i en minskad rörelsefrihet och att allt fler barn skjutsas till skolan och fritidsaktiviteter. Därför måste skolgårdar och förskolegårdar erbjuda miljöer som främjar barns och ungas allsidiga utveckling. Här måste finnas plats för lek, sport och vil- da aktiviteter, men även för samtal, enskildhet, sinnliga upplevelser och stillhet.

Den byggda miljön behöver planeras, utformas och förvaltas med ett tydligt barnperspektiv, men i proces- serna behöver vi även lyssna in barnets eget perspek- tiv. Barn och unga är experter på sin närmiljö och kan involveras i processerna som rör planering, utformning och förvaltning.

Här får du en kortversion av vägledningen och kan samtidigt testa hur en god utemiljö för barn och unga kan skapas och vilka byggstenar som behövs. Det är inte så svårt!

Boverket har tillsammans med Tankesmedjan Movium tagit fram en vägledning för hur barns och ungas behov av goda utemiljöer kan tillgodoses genom fysisk planering, utformning och förvaltning. Boverket har även tagit fram allmänna råd för tillämpning av 8 kap. 9 § andra stycket PBL om tillräckligt stor friyta som är lämplig för lek och utvistelse. Vägledning och allmänna råd kan beställas från Boverket och finns som pdf på Boverkets webbplats.

Tänk på följande när du planerar och lokaliserar skolan eller förskolan

Att friytan är rymlig att det utan svårighet eller risk för omfattande slitage går att ordna varierande terräng- och vegetationsförhållanden.

Att friytan är i direkt anslutning till byggnaden så att eleverna själva kan ta sig mellan byggnaden och friytan.

Att lokalisera skolor och förskolor nära parker och naturmark som kan komplettera med kvaliteter som inte behövs eller ryms på den egna gården.

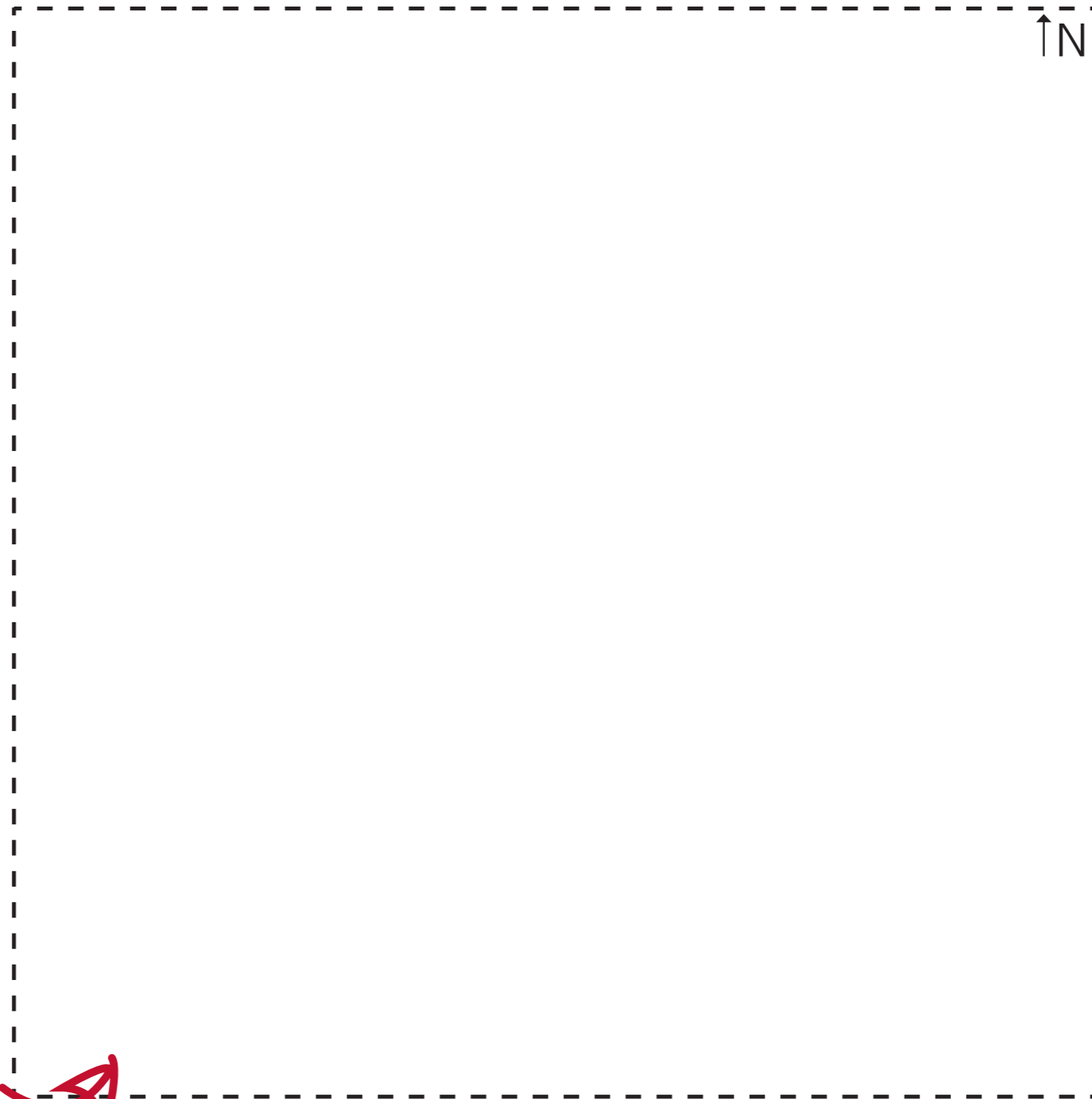
Att vid lokaliseringen planera för goda och säkra färdvägar för gång och cykel så att barnen på ett enkelt och självständigt sätt kan ta sig mellan bostaden och skolan.

Att både buller och luft har så goda värden som möjligt. Att tidigt i planeringen beakta trafikmängder samt avstånd till vägar och industrier.

Att gården har goda sol- och skuggförhållanden.

Om det finns möjligheter för samutnyttjande av lokaler och friytor, exempelvis spontanidrott eller park på skolgården, föreningslokaler på grundskolan på kvällstid, allmänna lekplatser på förskolan efter skoltid.

GÖR DIN EGEN SKOLGÅRD HÄR!

↑N

entré och angöring

odling utsmyckning

samspel mellan byggnad och gård

löst material

pedagogik

höjdskillnader

sol- och skugga

kontakt med omgivningen

vegetation i flera skikt

bra luft- och ljudkvalitet

platser för vila

vatten

ekosystemtjänster

